

АСОЦИАЦИЯ НА
ПРОКУРОРИТЕ
В БЪЛГАРИЯ

Гр.София, ул."Алабин" №34,
тел.02/9219 330, fax 02/9885895

E-mail : apb@prb.bg, Internet: <http://apb.prb.bg>

Изх. № 2/2017г.

София, 20.01.2017г.

ВКСИ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
ВСС - 826	20-01-20

СТАНОВИЩЕ

**Уважаеми членове на Висшия съдебен съвет,
Уважаеми членове на Гражданския съвет,**

Представяме на Вашето внимание становище на Управителния съвет на Асоциацията на прокурорите в България относно проекта на Наредба за показателите и методиката за атестиране и критериите за отчитане степента на натовареност на прокурори и следователи и на административни ръководители и техните заместници и проекта на Наредба за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт.

Мнения по проекта Наредба за показателите, методиката и реда за атестиране на съдия, председател и заместник-председател на съд не представяме, тъй като считаме, че нашата професионална оценка не би допринесла съществено за постигане на качествен резултат при обсъждане на такава специфична материя, каквато е дейността на съдията при администриране и воденето на делата.

Изразяваме нашето положително становище по отношение и на трите публикувани проекта и принципно ги подкрепяме.

Подробната регламентация на материята е безспорен индикатор за намерението на ВСС да работи към създаване на ясни и обективни критерии за кариерно и професионално израстване на магистрата, като се полага усилие чрез установяване на различни по вид показатели да бъде преодоляно необоснованото механично изравняване на дейността на магистратите, които работят в различни звена в съдебната система с различна натовареност и което създава усещане за несправедливо оценен труд.

Позволете да изразим нашата убеденост, че представените от нас предложения ще допринесат за създаване на прозрачна и справедлива процедура на кариерно развитие и израстване в системата на съдебната власт.

А) Предложения относно Наредба за показателите и методиката за атестиране и критериите за отчитане степента на натовареност на прокурори и следователи и на административни ръководители и техните заместници

Чл. 4 т. 4 от Наредбата:

Според чл. 4 т. 4 от наредбата предложеният регламент на атестирането има за цел „да предотврати корупцията в системата на съдебната власт”.

Новата методология на атестирането създава алгоритъм, който ще гарантира безпристрастна и обективна оценка на дейността на магистрата.

Запазването на чл. 4 т. 4 ще насади внушение в обществото, а и сред магистратите, че до момента тази дейност в прокуратурата е компрометирана от корупционни прояви. Поради това **предлагаме** чл. 4 т. 4 да отпадне като цел на атестирането.

Чл. 13 т. 4 и чл. 30 т. 6 от Наредбата

С разпоредбата на чл. 13 е въведен нов специфичен критерий за атестиране на прокурор – „брой съдебни актове, постановени по внесени от атестиранения прокурор актове“, а чл. 30 т. 6 допълва, че се касае за влезли в сила осъдителни и оправдателни присъди.

Считаме, че не е допустимо заключенията за степента на професионалната квалификация на атестиранения прокурор да се обосновават принципно с актове, издадени от друг орган на съдебната власт, в случая – от съда. Изключение са постановените оправдателни присъди и определения за връщане на делото на прокуратурата, тъй като те отразяват неблагоприятен за прокуратурата резултат.

Съдебната фаза на процеса се ръководи от съда, при съблюдаване на принципите на НПК. В тази фаза прокурорът е страна, с равни на останалите страни процесуални права. Продължителността на тази фаза е обусловена от различни обстоятелства, които възникват извън волята на атестиранения прокурор – искания за събиране и проверка на доказателства, висока фактическа и правна сложност на делата, връщане на делото от касационния на въззивния съд, шиканиране на процеса от страна на подсъдимия и т.н.

Напълно е възможно съдебната фаза по внесени от атестиранения прокурор актове да не приключи за периода на атестирането. С прилагането на този критерий ще се засегнат най-силно прокурорите, които работят по дела от изключително висока фактическа и правна сложност и при намален процент на натовареност, поради естеството на делата които наблюдават.

Според нас прилагането на този критерий ще бъде в нарушение на целите на атестирането по чл. 4 от наредбата, **поради което предлагаме:**

1. В чл. 13 т. 4 и чл. 30 т. 6 от Наредбата да отпадне критерият „брой съдебните актове, постановени по внесени от атестиранения прокурор актове”.

2. В чл. 13 т. 4 да се допълни критерия „брой внесени в съда актове от прокурора и брой предадени на съд лица”.

Чл. 27 от Наредбата

В чл. 27 от наредбата са регламентирани показателите на специфичния критерий „умения за планиране и структуриране на действията в досъдебното и съдебното производство”.

По този критерий :

а/ подлежи на оценка времеви компонент - „своевременното” образуване на досъдебно производство, когато са налице законови основания за това.

В наредбата липса дефиниция на понятието „своеременно” по смисъла на чл. 27, което би създадо опасност от проява на субективизъм. Срещу този субективизъм, а и поради значителния период от време на атестацията, магистрата не би могъл да се защити като противопостави и докаже възражение (например с висока за онзи момента натовареност) или изтъкне други причини, независимо дали са от обективен или субективен характер.

Поради това предлагаме: В чл. 27 т. 1 пр. 1-во изразът „своеременно образуване на досъдебно производство” да отпадне.

б/ В чл. 27 т.1 са изброени показатели, които се съдържат и в т. 2-ра и т. 3-та. Съгласно чл. 27 т. 1 от Правилата подлежи на оценка дейността на прокурора по осъществяване на функциите по чл. 46 от НПК, която имплицитно е свързана с действията на прокурора по даване на указания по разследването (чл. 46 ал.2 т. 1 вр. чл. 196 ал.1 т. 1 и т. 2 от НПК). Но тези действия са и отделен показател (чл. 27 т. 2) на критерия „умения за планиране и структуриране на досъдебното производство”.

Подобна дублиране на показатели при отчитане на критерия се появява и при участието на прокурора в съдебни заседания. Участието на прокурора по дела от общ характер („като държавен обвинител” – чл. 27 т.1) е задължително по силата на закона. По-важно е в случая активността на прокурора в съдебната фаза и процеса по събирането и проверката на доказателства.

За да не се допусне двойно отчитане на един и същ показател **предлагаме** следните промени на чл. 27 от Правилата, съобразени с предложението за отпадане на критерия „своеременно образуване на досъдебно производство”:

Чл. 27 Показателите за специфичния критерий за атестиране на прокурор „умения за планиране и структуриране на действията в досъдебното и съдебното производство” са:

т.1 Изпълнение на задълженията като наблюдаващ прокурор по чл. 46 от НПК за: ръководство на разследването и осъществяване на законосъобразен надзор за обективно, всестранно и пълно разследване; извършване на разследване или отделни действия по разследването и други процесуални действия по разследването; вземане на мерки за отстраняване на допуснати закононарушения по реда на НПК и упражняване на надзор за законност при изпълнение на принудителните мерки

т.2 участие в съдебно производство като държавен обвинител-умения за ясно и разбираемо обосноваване в устна форма, формулиране на ясни въпроси и законосъобразни доказателствени искания, способности за адекватни реакции в съдебно заседание.

В обхвата на **чл. 28 от Правилата** – „изпълнение на указанията на погорестоящ прокурор” се включват и действията на прокурора при изпълнение на разпорежданията на административния ръководител. Административният ръководител по смисъла на ЗСВ не е „по - горестоящ” прокурор по отношение на прокурорите от ръководената прокуратура. Неизпълнението на издадените разпореждания на административния ръководител влече дисциплинарната санкция по ЗСВ. Наличието на такава може да бъде отчетена при обобщаване на предоставената от административния ръководител информация по чл. 54 т. 12 от Правилата - за поощрения и наказания на атестирания магистрат.

Поради това предлагаме т. 2-ра на чл. 28 от Правилата да отпадне.

По чл. 30 т. 4 „брой необжалвани прокурорски актове” от Правилата предлагаме изрично да се конкретизира кои актове на прокурора се включват в посочената разпорежба.

Член 40, т. 1.8.

Сред актовете във връзка с международното сътрудничество по наказателни дела са включени постановленията за назначаване на защитник, преводач или тълковник. Според нас неправилно тази категория актове е ситуирана сред актовете във връзка с международно правното сътрудничество по наказателни дела, тъй като в масовите случаи нуждата от конституирането не произича от наличието на международен елемент. Ето

защо предлагаме систематичното им място да бъде преосмислено, като същите могат да бъдат включени в т. 1.2. след „искания до съда“.

Член 41, т. 1.5, б. „а“ и т. 1.6., б. „а“

Считаме за правилно посочените разпоредби да се допълнят със „задържане и изземване на кореспонденция и електронна поща“.

Чл. 42 от Правилата „качествено оценяване на работата на прокурор и следовател въз основа на статистически данни“.

В чл. 42 т. 3 е вписан критерий за качествено оценяване „относителен дял на оправдателните присъди спрямо внесени обвинителни актове и предложения по чл. 78а“.

а/ Не е ясно по каква причина относителния дял на постановените присъди се изчислява спрямо внесени обвинителни актове и предложенията по чл. 78а.

Според нас обективното отразяване на дейността на прокурора изисква относителния дял на постановените оправдателни присъди да бъде изчислен единствено спрямо общия брой внесени от прокурора в съда обвинителни актове.

Поради това предлагаме:

1. В чл. 42 т. 3 от Правилата да отпадне „...и предложения по чл. 78а“.
2. Като алтернативен вариант предлагаме да се впише „относителен дял на оправдателните присъди спрямо внесени обвинителни актове и относителен дял на постановените оправдателни решения, постановени по предложения по реда на чл. 78а от НК.“

б/ разпоредбата на чл. 42 създава неяснота дали на отчитане подлежат само влезите в сила оправдателни присъди и определения за връщане на делото на прокурора или и тези, които не са разгледани от по- горната инстанция.

Предлагаме тази неяснота следва да бъде отстранена, като се направи изрично уточнение.

Чл. 51 ал.3 от Правилата – избор на членове на постоянните атестационни комисии.

Съгласно чл. 51 ал.3 от Правилата членовете на постоянните атестационни комисии (ПАК) се избират измежду прокурорите от съответната апелативна прокуратура „от събранието на прокурорите от

съответната апелативна прокуратура и събранията на прокурорите от съответните окръжни прокуратури от същия апелативен район”.

От разпоредбата на текста е видно, че прокурорите от районните прокуратури не участват в избора на членове на ПАК, а това ги поставя в неравностойно положение спрямо прокурорите от съответните окръжни прокуратури.

Поради това **предлагаме** разпоредбата на чл. 51 ал.3 от Правилата да бъде променена по следния начин: *„Членовете на постоянните атестационни комисии се избират от събранието на прокурорите от съответната апелативна прокуратура и от общото събрание на прокурорите от всяка окръжна прокуратура от съответния апелативен район прокурорите и прокурорите от съответните районни прокуратури.”*

По чл. 54 ал. 2 от Правилата:

С посочената разпоредба се вмениява в задължение на административния ръководител незабавно да предостави на ПАК справочна информация и изчерпателно изброени по вид съдебни и прокурорски актове.

а/ наречието „незабавно” е синоним на „веднага”, „неотложно”, „моментално”. Обемът на данните и документите, които трябва да представи административния ръководител е такъв, че трудно това може да стане „на мига”. **Предлагаме** вместо „незабавно” да се впише „в срок, определен от компетентния атестиращ орган”.

б/ по чл. 54 ал.2 т. 8 – **предлагаме** да отпадне задължението за предоставяне членовете на комисията на „копия на всички върнати досъдебни производства на прокурора”.

Членовете на комисията могат да се запознаят с тези дела на място, при извършването на оценка и непосредствено наблюдение на дейността на прокурора по чл. 44 от Правилата.

Б) Предложения по Проект на Наредба за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт

Член 24, ал. 6 и чл. 39, ал. 3, т. 18

Понятието „арбитър” в разпоредбите на чл. 24, ал. 6 и чл. 39, ал. 3, т. 18 е употребено неправилно.

Под „арбитър“ се разбира: 1. член на арбитраж, на арбитражен съд или 2. лице, на което се възлага решаването на спорен въпрос.¹

Функциите, които са възложени на арбитража с цитираните разпоредби, му придават ролята не на арбитраж, а на трети проверяващ. В същото време понятието „арбитраж“ е залегнало в българския език - и книжовен, и разговорен, и винаги се разбира еднозначно – в смисъла, който е записан в Българския тълковен речник. Намираме за ненужно да му се придава различно значение.

Като допълнителен аргумент следва да се изтъкне и обстоятелството, че във възприетите в различни учебни заведения правила за оценяване на писмени работи оценката на арбитража е окончателна.

Ето защо предлагаме понятието „арбитраж“ да се замени с „трети“ и да се премахне знакът „-“ след думата „арбитраж“.

II. § 3

Възприемаме като правилно становището на Прокурорската колегия на ВСС (вариант 1). Не могат да се формулират нови правила и изисквания след обявяване на конкурс (§ 12 ПЗР ЗСВ). Няма пречка обаче разпоредбите на глава трета, раздел IV от Наредбата да бъдат приложени по отношение на конкурсите, приключили по досегашния ред, доколкото: *първо*, тези разпоредби не са част от правилата за провеждане на конкурсната процедура, нито въвеждат ново изискване или критерий; *второ*, съгласно чл. 43, ал. 2 от проекта на Наредба за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт конкурсната процедура е приключила, когато конкурсните длъжности са заети чрез встъпване в длъжност на назначените кандидати.

Суважение,
Евгени Иванов –
Председател на
Управителния съвет на
Асоциацията на прокурорите в България

¹Български тълковен речник. С.: Наука и изкуство, 2006, с. 32. Третото значение разглежда понятието в областта на спорта.